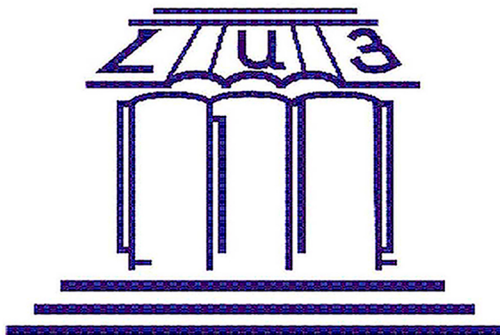

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

CA 19

04 AUG 2010

ՎԻՆԵՎԻԶ Ե ՍՍՄՈՒՅԼՈՎ

ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏ - ՄՈՏՈՍԱՊՅՈՐԻ Հ Ո Ւ Շ Ա Տ Ե Տ Ր Ը

Թարգմ.՝ Մ. ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

629.113
Կ-62

ВИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТ
ВОСТОЧНОВЕДЕНИЯ
Ленинградского
Университета
СССР

ՌԱԶՄՀՐԱՏԲԱԺԻՆ

ՊԵՏԶՐԱՏ

1932

ՅԵՐԵՎԱՆ

629:113

4-62

ԻՆՁ ՊԵՏԲ Ե ՇԻՇԻ ՏՐԱԿՏՈՐԻՍՏ-ՄՈՏՈՍԱՊՅՈՐԸ

Տրակտորը կարմիր բանակի մարտական զենքն է, իսկ տրակտորիստ-մոտոսապյորը այն մարտիկն է, վորի համար աշխատանքն ու ժանդակում է մարտում հաղթություն տանելուն:

1. Խնամքով և ուշադրությամբ վարվիր քո զենքի-տրակտորի հետ: Հիշիր, վոր տրակտորի ամեն մի կոտրվածքի և անսարքության համար դու խիստ պատասխանատվություն ես կրում քո մասի և Խորհրդային յերկրի առաջ:

2. Ամեն որ զննիր տրակտորն ու միջոցներ ձեռք առ՝ անսարքություններն անմիջապես վերացնելու համար:

3. Թույլ մի տա, վոր շարժիչն աշխատի գերբեռնվածությամբ:

4. Յերբեք մի հեռանա տրակտորից, յեթե նրա շարժիչն աշխատում է:

5. Ճանապարհին ամեն մի կանգառում ողապարծիր մեքենան զննելու համար:

6. Աշխատանքից վերադառնալուց հետո, խնամքով զննիր տրակտորը, մաքրիր նրան, ուղղիր և ամրացրու գնդերիթները (բուլտ) ու մանեկները (գայկա):

7. Յուրաքանչյուր տրակտորին տրվում

112 AUG 2013

14.495

են կցվող սայլակներ, վորոնց վիճակի համար դու պատասխանատու յես այնպես, ինչպես և տրակտորի համար:

ՇԱՐԺԻՋԻ ԳՈՐԾԱՐԿՈՒՄԸ

Շարժիչի գործարկումից առաջ նայիր՝

1. Ռադիատորում ջուր կա՞ արդյոք:
2. Կարտերի և տուփերի մեջ կա՞ արդյոք անհրաժեշտ քանակությամբ յուղ:
3. Պահամաններում վառելանյութ կա՞ արդյոք:

4. Համողիլի՞ր՝ փա՞կ է արդյոք նավթի պահամանի վենտիլը և բաց արա բենզինի պահամանի վենտիլը:

5. Ապերեժենյեյի լծակը դիր ուշ այրեցման վրա, իսկ դրոսսելային կափարիչը (կլապան) — արտահատի (սեկտոր) մեջտեղը:

6. Ծորակների մեջ մի փոքր բենզին լցրու (յուրաքանչյուրում 1-2 սեղանի դպլի չափով):

7. Ռադիատորը չտորայով ելսով չափ ծածկիր:

8. Ոդի խափանիչը (զասլոնկա) համարյա մինչև վերջ ծածկիր և խառնուրդիչի վերին կանոնավորող ասեղը $1\frac{1}{2}$ -2 պտույտով թուլացրու:

9. Տես, վոր արագությունների լծակը գտնվի չեզոք դիրքում և շարժիչի լիսեռը (վալ) բանեցման ժամանակ դարձրու $\frac{1}{4}$ -ից մին-

չև $1\frac{1}{4}$ պտույտ ուժեղ շարժումով ցածից վեր:

Յեթե առաջին պտույտներից չի հաջողվում բանեցնել շարժիչը, ապա բանեցնելը կրկնիր նույն կարգով:

10. Տարվա ցուրտ յեղանակներին շարժիչի նախնական տաքացման համար կատերի մեջ լցնում են տաքացրած յուղ:

11. Շարժիչը բանեցնելիս չպետք է նրան հաղորդել միանգամից մեծ պտույտներ:

Անհրաժեշտ է սպասել մինչև յուղի տաքանալը շարժիչում:

12. Թույլ մի տա վառելանյութի ավելորդ ներծծում, վորի ժամանակ կարող է փակվել ուղային խափանիչը: Այս դեպքում պետք է հանել մոմերը, փակել կանոնավորող ասեղներն ու «փչել» շարժիչը, պտտելով նրան բանեցման կոթով:

ՇԱՐժԻՋԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

1. Յերբ շարժիչն սկսի աշխատել, անմիջապես լրիվ բաց արա ոդային խափանիչը, իսկ պտտելով կանոնավորող ասեղը, աշխատիլ ստանալ նրա պտտույտների ամենամեծ թիվը և հավասարաչափ հնչյուններ արտահեղ խողովակում:

2. Շարժիչը նավթով չախատեցնելու մինչև նրա տաքանալը, և չմոռանա դրանից հետո իջեցնել չտորան:

3. Շարժիչը նավթով աշխատեցնելուց հետո, յեթե 5-10 րոպեյի ընթացքում տեղի կու-

57103-66

նենան շարժիչի ընդհատումներ ու արտահեղ խողովակում կլսվի անհավասարաչափ հընչյուն, ապա նորից կարգավորիք խառնուրդը:

4. Խնամքով կարգավորիք կարբյուրատորը՝ շարժիչի փոքր պտույտներ ստանալու համար: Ստորին կարգավորող կափարիչի և գրոտ սեղային խափանիչի կողմնային պտուտակի ոգնությամբ աշխատիր, վոր շարժիչի աշխատանքը լինի հավասար ու հանդարտ:

5. Ուշադրութեամբ դարձրու յուզի վերահսկիչ-մանոմետրի վրա՝ շարժիչի աշխատանքի ժամանակ մանոմետրի մոտ չպետք է յերեւան կարմիր արտահատներ:

6. Ականջ դիր գլանների աշխատանքին և, յեթե կլսես քրիկոց, անմիջապես զեկուցիր ավտոտեխնիկին:

7. Վառելանյութի կոմանսվոր մտտակարարման դեպքում գազերի արտահեղ խողովակներում ծուխ չպետք է լինի:

8. Ուշադրութեամբ դարձրու, վոր վենտիլյատորի փոկը ձգված լինի, վորք փոկը դադանակի ոգնությամբ այնքան, վոր բոլորովին վերանա փոկի (բեմենի) սահելը:

ՏՐԱԿՏՈՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ԶԱՆԱՊԱՐԶԻՆ

1. Անպայման հետևիր, վոր շարժիչը չգերադասանա, վոր մի դեպքում լույս չտա, վոր ռադիատորում ջուրը յեռա:

2. Վերելներում (պաղյում) և վարեջինքում (սպուսկ) արագութեամբ մի փոփոխիր:

3. Պրիցեպկայով աշխատելու ժամանակ տարվա տաք յեղանակին ջրային խառնուրդիչի ասեղնավոր կափարիչը պետք է $1\frac{1}{2}$ պտույտով բաց անել: Եթե շարժիչն աշխատում է ընդհատումներով, ապա վառելանյութի մատակարարումը կանոնավորիք կանոնավորող ասեղի ոգնությամբ, ինչպես սովորաբար այդ արվում է բանեցման ժամանակ կամ պակասացրու ջրի մատակարարումը:

4. Տրակտորի աշխատանքը բեռնավորումով, վորպես ընդհանուր որենք, պետք է կատարվի 2-րդ արագութեամբ: 3-րդ արագութեամբ պետք է ոգտադործել ամեն մի հնարավորութեան դեպքում՝ տեղափոխութեան արագացման, վառելանյութի տնտեսման և մեքենայի քիչ մաշվելու համար:

5. Արագութեանների փոփոխումն անպայմանորեն կատարիր փոքր պտույտների ժամանակ, ընդամենն հարակցման մոփտը մինչև վերջ դուրս սեղմիր:

6. Հետևիր, վոր յուզի պոմպը (նասոս) կանոնավոր մատակարարի յուզը:

7. Եթե աշխատում ես կոլոննայում, ապա պահպանիր հեռավորութեամբ (դիստանցիա) և հետևիր սիգնալներին:

8. Եթե առջևից գնացող տրակտորն անարգութեանից անսպասելիորեն կանգ առավ, ապա զգուշութեամբ նրա մոտից առաջ անցիր ու շարունակիր շարժումը:

9. Հետևիր արգելակային լծակի դրու-

Թյանն ու Թույլ մի տա, վոր մաշվի, հակա-
ռակ դեպքում կաճի դիմադրությունն ու կգե-
րատաքանա շարժիչը:

10. Խթաններով (չպոր) յերթեկեկը
խճուղիով արգելում ե, ուստի շարժվիր ճա-
նապարհի յեզրով:

11. Վոչ մի դեպքում Թույլ չտա, վոր
տրակտորը յերկու հոգով ֆշեն:

12. Պտուտաթիվը (ոբորոտ) աճելու հետ
միասին պետք ե բարձրացնել ապերեժենյեն և
ընդհակառակը՝ նվազելուց պետք ե իջեցնել:

ՇԱՐԺԻՋԻ ԿԱՆԳՆԵՑՆԵԼԸ

1. Շարժիչը կանգնեցնելուց առաջ աշխա-
տեցրու բեցիկնով:

2. Շարժիչը կանգնեցրու բացարկելով այ-
րեցումն և միաժամանակ փակիր ողային խա-
փանիչը:

3. Տարվա ցուրտ յեղանակին ջուրը Թա-
փիր ռադիատորներից ու ճախարակներից
(բլով):

4. Բոլոր կափույրները, ասեղնավոր կա-
փարիչներն ու ծորակները պետք ե փակ լինեն:

5. Սկսիր շարժիչը նախապատրաստել
նրանից հետո միայն, յերբ նա կսառչի:

6. Տրակտորը կարճ ժամանակով կանգ-
նեցնելու դեպքում անպայման բացարկիր ա-
րադությունը (այսինքն լծակը կանգնեցրու
չեղոք դիրքում), իսկ դադի և այրեցման լծակ-

ները կազնեցրու շարժիչի փոքր պտույտների
համար:

ՇԱՐԺԻՋԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԻՈՒՄԸ ՅԵՎ ՏՐԱԿՏՈՐԻ ԱՍԵՆՈՐՅԱ ՁՆՆՈՒՄԸ

1. Ջուրը ռադիատորի մեջ լցրու փալապի
միջով մինչև վերահսկիչ խողովակի մակար-
դակը:

2. Ռադիատորի խուփը պտուտակիր ա-
մուր և հետևիր, վորպեսզի աշխատանքի ժա-
մանակ ռադիատորից ջուրը դուրս չցատկի:

3. Ռեզերվուարների խցանները մուրճի
կամ հատիչի հարվածներով յերբեք մի բաց
անիր:

4. Բաց անելով խցանը, չափիր վառելա-
ցյութի մնացորդներն ու ծախսը գրիր ուղե-
գրի մեջ:

5. Վառելանյութը զգուշությամբ և ան-
պայման քամիչի (ֆիլտր) միջոցով լցրու: Կեղ-
տակալը (ատստոյնիկ) մաքրիր ու լվա:

6. Կատերի մեջ յուղ լցնելու ժամանակ
բաց արա վերին վերահսկիչ ծորակն ու հետե-
վիր, վորպեսզի ծորակից յուղը յերևա, վո-
րովհետև յուղի պակաս ու ավել լինելը մնա-
սում ե շարժիչի աշխատանքին:

7. Վերահսկիչ ծակի ոգնությամբ ստու-
գիր յուղի մակարդակը փոխանցումների պատ-
յանի (կոժուխ) մեջ:

8. Յուղելուց առաջ կեղտից մաքրիր տա-
վոտի ամանն ու շտուկերը:

9. Ամեն որ յուզիր՝

ա) առջևի սոնու և չրջակի (ցապֆա) հոգակապը (չարնիր),

բ) առջևի անիվների ատոիճանները,

գ) դարձկեն ճանկերի (կուլակ) հոգակապերը,

դ) հարակցման մուֆտի առանցքակալը,

յե) հետևի անիվների առանցքակալները,

զ) դեկի ձգման հոգակապերը,

է) մազնետոյի և կարգավորիչի լիսեռները,

ը) կափարիչային լծակների յուղելու համար յեղած տաշտը (ալտուլի 100-200 կաթիլ),

թ) գեկի մեխանիզմի պարուլըն ու նրա այլ չիվող մասերը:

10. Զննիր՝ սարքին են արդյոք մեխանիզմների և նրանց միացումների՝ մոտոռի, փոխանցման և ընթացքային մասի բոլոր ամրացումները:

11. Ստուգիր՝ արդյոք լրիվ ու սարքին են ահաբեկչո գործիքներն ու պարագաները:

12. Հանիր մոմերն ու մաքիր նրանց այրվույտից (նազար):

ՊԱՐԲԵՐԱՎԱՆ ԶՆՆՈՒՄ ՅԵՎ ՅՈՒՂՈՒՄ

1. Աշխատանքի յուրաքանչյուր քսան ժամ հետո ողազտիչի յուղը փոխիր:

2. 30 ժամ հետո յուղիր մազնետոն. վազրայուղով (30-40 կաթիլ):

3. 30-40 ժամ հետո սուլիդուլով յուղիր ո-

ղափոխիչի (վենտիլյատոր) հոլովակի (չկիվ) սոնու առանցքակալները:

4. 50 ժամ հետո սուլիդուլով յուղիր՝ ողափոխիչի բարձակը (կրոնշտեյն):

5. 50-60 ժամ աշխատելուց հետո կարտերի միջի յուղը փոխարինիր թարմ յուղով ու այդ կարտերը լվա նավթով:

6. 100 ժամից հետո նավթով մաքրիր ողափոխիչի լցվածքը:

7. 150-200 ժամից հետո նավթով լվա կարտերը:

8. 120-150 ժամից հետո յուղիր բանեցման կոթի առանցքակալները:

9. 200 ժամից հետո ձգիր շատուհնե առանցքակալները:

10. 500 ժամից հետո փոխանցման պատանի յուղը փոխիր:

11. Չմոռանաս լվանալ կարտերի մեջ յեղած բոլոր ֆիլտրներն ու ցանցերը:

12. Աշխատանքի 120 ժամից հետո կոնտրոլ խցանի ողնությամբ ստուգիր փոխանցման տուրի մեջ յեղած յուղի մակարդակն ու նրա վորակը:

13. Հետևիր, վորպեսզի շարժիչի աշխատանքի 120-150 ժամից հետո տեխնիկը ստուգի տրակտորի բոլոր մեխանիզմների աշխատանքն ու գլխավորապես կափարիչների աշխատանքը:

1. Աշխատանքից վերադառնալուց հետո տրակտորը մաքրիր ցեխից, փոշուց և լվա ջրով, այնուհետև բոլոր մասերը չփիր չոր փալասով:

2. Մեքենայի այն մասերը, վորոնցից ներկը փաթվել է, հարկավոր է նորից ներկել կամ ժամանակավորապես ծածկել յուղի շերտով:

3. Տրակտորի այն մասերը, վորոնք հըպվում են հողի հետ (անիվները, անիվի չըջանակները, խթանները), չի կարելի յուղել, այլ պետք է պահել մաքուր և չոր դրության մեջ:

4. Նույնպես մաքուր ու սարքին պահիր պրիցեպկայի սայլակներն ու ամեն որ ստուգիր նրանց գրությունը:

5. Ճշտությամբ ապահովելով տրակտորի հետ վարվելու բոլոր մատնանշած կանոնները, դու կապահովես տրակտորի հաստատուն, անընդհատ ու յերկարատև աշխատանքը:

ՃԱՆԱՊԱՐԶԱՅԻՆ ԱՆՍԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՈՐ ՆՐԱՆՑ ՎԵՐԱՏՆԵԼԸ

1. Արտահեղ խողովակից սև ծուխ է դուրս գալիս, յերբ վառելանյութը չափից ավել է: Կանոնավորիր խառնուրդիչը:

2. Արտահեղ խողովակից բաց-կապտավուն ծուխ դուրս գալու դեպքում կարտերից դուրս թափիր յուղի ավելցուկը վերին կոնտրոլ ծորակի միջով:

3. Յեթե վառելանյութի մատակարարման մեջ նկատվում են ընդհատումներ, ապա մաք-

րիր վառելանյութ տանող խողովակն ու խառնուրդիչի ֆիլտրը:

4. Շարժիչի աշխատանքի ընդհատումները կարող են տեղի ունենալ մոմերի կեղտակալվուց: Հանիր ու մաքրիր այդ մոմերը:

5. Յեթե գլաններում թրխկոց է լսվում, ապա կանգնեցրու ուշ ալրեցման վրա: Յեթե թխկոցը չվերանա, ստուգիր կափարիչների, մատների, առանցքակալների խողովակը կամ տրակտորի բեռը թեթևացրու:

6. Յեթե շարժիչը գերատաքանում է, ապա՝

ա) ալրեցումը դիր ավելի շուտ,

բ) կանոնավորիր վառելանյութի խառնուրդի մատակարարումը,

գ) ստուգիր, դուցե անբավարար է յուղած,

դ) տես ոգավոխիչի փոկն աշխատանքի ժամանակ հո դուրս չի ընկնում և ձգիր նրան,

յե) ստուգիր ռադիատորի միջի ջուրը և յեթե պակաս է, ավելացրու:

Գերատաք շարժիչով աշխատել չի կարելի: Կանգնեցրու նրան, քննիր և վերացրու անսարքությունները:

Անվտանգության և նախագուշացման միջոցներ

1. Շարժիչը բանեցնելիս բանեցման կոքը մեծ մատով չբռնես և ապերեժենյե լծակը միշտ դիր ուշ ալրեցման վրա:

2. Պրիցեպկային մոտեցիր միայն 1-ին արագությամբ և քիչ դադ տալով:

3. Ուշադրությամբ ողտվիր հատկապես հետևի արագությունով, այս ժամանակ աշխատիր շարժիչի նույնպես փոքր պտույտներով:

4. Տեղից շարժվիր միայն այն ժամանակ, յերբ հարակցողը (սցեպշիկ) հրահանգի «պատրաստ ե», նախորոք ստուգիր հարակցումը:

5. Ստուգիր արագությունների լծակի դիրքն ու տեղից շարժվիր, հանդարտ իջեցնելով հարակցման մուֆտի լծակը:

6. Ընթացքի ժամանակ վոչ մի ուղղում չի կատարի և վոչ վոքի մի թողնի տրակտորի մոտ՝ նրա շարժման ժամանակ:

7. Լավ ուսումնասիրիր հրդեհը մախտաւեսնող հրահանգը:

Տրակտորը բարդ և արժեքավոր մեքենա չէ: Ուսումնասիրիր նրա կառուցվածքը, նրա մեխանիզմների աշխատանքն ու մասերի փոխադրեցությունը:

Սոցմրցման մեջ մտիր լավ խնամելու ու պահպանելու համար: Վերացրու կոտրվածքներն ու անսարքությունը: Բարձրացրու տրակտորի որվա աշխատանքի նորման: Ձգտիր վառելանյութի ծախսը հասցնել նվազագույն չափի:

Հիշիր, վոր տրակտորի անընդհատ ու յերկարաակա աշխատանքը կախում ունի տրակտո-

րիստ մոտոսպայորից, վորը պատասխանատու չէ իր մեքենայի պահպանման համար այնպես, ինչպես կարմիր բանակի յուրաքանչյուր մարտիկը պատասխանատու չէ նրան հանձնած զենքի պահպանման ու անընդհատ գործածության համար:

«Ազգային գրադարան»

NL0276831

Գետերաւի ազարան.

Սրբադրեց Հ. Սաւիկյան

Պատվեր № 2745, Հրատ. № 2342 Պլավիւ, № 7630 (բ), Տ. րամ 8006

Հանձնված է արտագրության 21 ոգոտոսի 1932 թ.

Ստորագրված է ապագրության 28 զեկտեմբերի 1932 թ.

14.495

ԳԻՆԸ 20 Կ.

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТ
ЭКОНОМИКИ
ЛЕНИНСКОГО РАЙОНА
СССР

Виневич и Самуйлов
Памятка
трактористу-мотосаперу